

Meddelande om den privata sektorns roll för att uppnå hållbar tillväxt i utvecklingsländerna

2013/14:FPM89

Utrikesdepartementet

2014-06-13

Meddelande om den privata sektorns roll för att uppnå hållbar tillväxt i utvecklingsländerna

Utrikesdepartementet

Dokumentbeteckning

KOM (2014) 263

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén En starkare roll för den privata sektorn i insatserna för att uppnå hållbar tillväxt för alla i utvecklingsländerna

Sammanfattning

I meddelandet presenterar kommissionen ett strategiskt ramverk som förtydligar EU:s syn på samverkan mellan biståndet och näringslivet. Man slår även fast principer för att stärka den privata sektorns roll i EU:s utvecklingssamarbete. Syftet är att stärka den privata sektorns roll i att uppnå inkluderande och hållbar tillväxt och därmed åstadkomma fattigdomsreducering. Meddelandet betonar den privata sektorns mervärde och hur den privata sektorn effektivt kan komplettera det som görs av medlemsstaterna och andra utvecklingspartner.

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande och framtagandet av ett antal principer för samverkan med näringslivet. Sverige har varit pådrivande i det arbete som lett fram till meddelandet. Regeringen är positiv till att man inom EU försöker hitta former för biståndets samverkan med näringslivet samt delar meddelandets syn att samverkan mellan biståndet och näringslivet ska baseras på ett antal principer. Sverige arbetar aktivt med dessa frågor.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Biståndets samverkan med den privata sektorn har fått ett allt större utrymme i den biståndspolitiska diskussionen på senare år. I ljuset av detta har EU-kommissionen presenterat ett meddelande på området som kommer att åtföljas av ett beslut om rådslutsatser vid rådet för utrikes frågor (FAC). I februari 2014 presenterades ett paper som övergripande beskrev sakfrågan. Sverige har i en informell dialog med kommissionen och i nära kontakt med tjänstemän i Bryssel framfört synpunkter på pappret. Dessa synpunkter har i stor utsträckning omhändertagits och reflekteras i meddelandet.

1.2 Förslagets innehåll

I meddelandet presenteras ett strategiskt ramverk där EU:s syn på samverkan mellan biståndet och näringslivet förtydligas. Ramverket består av ett antal principer som syftar till att stärka den privata sektorns roll som en partner i EU:s utvecklingssamarbete med målsättningen att uppnå inkluderande och hållbar tillväxt och därmed fattigdomsreducering. Genom ramverket poängteras vikten av att stödja bland annat marknadsutveckling, skapa ett företagsvänligt klimat och utveckla små och medelstora företag. Dessa företag anses ha en god potential att skapa jobb, generera skatteintäkter och därmed bidra till fattigdomsminskning. EU vill också bidra till ökad tillgång till inkluderande finansiella tjänster och betonar vikten av lärande, samt fokus på kvinnligt entreprenörskap. Meddelandet betonar den privata sektorns mervärde och hur den privata sektorn effektivt kan komplettera det som görs av medlemsstaterna och andra utvecklingsaktörer.

EU:s stöd till den privata sektorn föreslås styras av ett antal principer som kompletterar principer kring biståndseffektivitet och ska genomsyra insatser utförda av medlemsstaterna, finansieringsinstitutioner och EU:s övriga utvecklingsaktörer, exempelvis civilsamhällesorganisationer. Fokus ligger på sysselsättningsskapande, delaktighet och fattigdomsbekämpning, vilket innebär skapande av anständiga arbetstillfällen, bättre arbetsförhållanden, en gradvis övergång från den informella till den formella ekonomin, samt ekonomisk egenmakt för kvinnor och flickor, ungdomar och utsatta grupper. Vidare betonas vikten av en differentierad ansats till den privata sektorn, innebärande att den privata sektorn kan anta många former och bidra till ekonomisk utveckling på olika sätt. Stöd till den privata sektorns aktörer förväntas följa ett antal kriterier: Mätbara utvecklingseffekter, ett tydligt mervärde, neutralitet och vikten av sociala, miljömässiga och finansiella standarder.

Förutom den privata sektorns roll som partner i utvecklingssamarbetet omfattar det föreslagna strategiska ramverket även åtgärder och verktyg för att stödja den privata sektorn att uppnå positiva utvecklingsresultat. Kommissionen vill spela en starkare roll för att få företagen att själva engagera sig i utvecklingsfrågor, exempelvis genom att uppmuntra ansvarsfulla investeringar i utvecklingsländer eller hållbara leveranskedjor och produktionsmönster.

I linje med regeringens syn på samverkan mellan biståndet och näringslivet, som bl.a. betonas i den biståndspolitiska plattformen, poängteras att samverkan med näringslivet är en övergripande fråga, d.v.s. något som ska genomsyra biståndet på många olika tematiska områden.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget medför inga författningsändringar.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget bedöms inte få några budgetära konsekvenser på statsbudgeten eller EU:s budget.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar meddelandet och har varit pådrivande i det arbete som lett fram till meddelandet. Regeringens utgångspunkt är att samverkan med näringslivet ska ske baserat på ett antal grundläggande principer. All samverkan med näringslivet ska bidra till fattigdomsminskning. Biståndet och dess genomförande ska genomsyras av transparens, öppenhet samt vara resultatriktat och katalytiskt d.v.s. ge upphov till innovativa lösningar. Biståndet ska vara obundet i enlighet med OECD/DAC:s regelverk. Likaså bör principen om hållbart företagande (CSR) och näringslivets ansvar att respektera de mänskliga rättigheterna understrykas. Näringslivet har en viktig roll i det miljö- och klimatrelaterade arbetet i biståndet, exempelvis hållbar konsumtion och produktion, inklusive resurseffektivitet. Vidare har regeringen betonat att ökad jämställdhet är en förutsättning för att minska fattigdomen i världen och att kvinnors roll i utvecklingen är central, vilket bör återspeglas i ett ramverk för samverkan med näringslivet.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har välkomnat kommissionens meddelande. Det finns ett brett stöd för diskussionen i EU att förtydliga former för biståndets samverkan med näringslivet. Det råder samsyn kring frågan bland medlemsstaterna. Några medlemsstater, däribland Sverige, har dock fört

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet har inte yttrat sig över kommissionens meddelande.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte remissbehandlats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt. Meddelandet innehåller inga konkreta förslag med rättslig grund.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Ej tillämpligt.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Rådsslutsatser kommer att tas fram baserade på meddelandet. De förhandlas i arbetsgruppen för utvecklingssamarbete (CODEV). Slutsatserna förväntas antas vid rådet för utrikesfrågor (FAC) i juni. Rådets ambition är att i ett första steg ta fram kortare rådsslutsatser som förväntas följas av en mer ambitiös diskussion under hösten.

4.2 Fackuttryck/termer

Corporate Social Responsibility (CSR)/Hållbart företagande. Den svenska regeringen använder begreppet hållbart företagande (som är synonymt med CSR) och utgår ifrån premissen att företag ska bedriva en verksamhet som gynnar en hållbar utveckling (ekonomisk, social och miljömässig). EU-kommissionen definierar hållbart företagande i sin CSR-strategi som ”företagens ansvar för den egna verksamhetens påverkan på samhället”.

Biståndseffektivitet. Under en serie möten om biståndseffektivitet (Rom 2003, Paris 2005, Accra 2008 och Busan 2011) enades alla internationella biståndsaktörer om ett antal principer för ett effektivare bistånd. Det handlar till exempel om ägarskap, givaranpassning, harmonisering, bättre

samordning och ömsesidigt ansvar. Det senaste mötet i Busan resulterade därutöver i en samsyn kring ett ”nytt” synsätt på bistånd med fokus på hur biståndet kan ha en katalytisk roll och hur samverkan med nya aktörer, främst näringslivet och framväxande ekonomier, kan stärkas i syfte att uppnå hållbara utvecklingsresultat. Likaså erkändes den privata sektorns centrala roll för att främja innovation, skapa välstånd, inkomst och arbeten samt för att mobilisera inhemska resurser och på så vis bidra till fattigdomsminskning.

2013/14:FPM89